

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการพัฒนาของกลุ่มผลิตภัณฑ์จากไขปอบ้านดอกเป็น ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ในฐานะเป็นวิสาหกิจชุมชนที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานกลุ่ม 2) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จของกลุ่มผลิตภัณฑ์ จากไขปอบ้านดอกเป็น ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ในฐานะเป็นวิสาหกิจชุมชน 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ จากไขปอบ้านดอกเป็น ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น การวิจัยนี้ เป็นการวิจัย เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณในการหาข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาและใช้โปรแกรม สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปร โดยใช้สถิติ Chi-square เก็บข้อมูลจากคณะกรรมการกลุ่มและสมาชิกกลุ่ม จำนวน 70 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการกลุ่มและสมาชิกในกลุ่ม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 97.1 มีอายุเฉลี่ย 45.7 ปี ส่วนใหญ่สมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 80.0 จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 88.5 อาชีพหลักทำนา คิดเป็นร้อยละ 84.3 และอาชีพรอง ในการรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 44.2 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-6 คน มีจำนวนแรงงาน 1-3 คน มีรายได้ภาคเกษตร ไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 95.7 มีรายได้นอกภาคเกษตรมากกว่า 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 91.4 มีรายได้จากกลุ่มผลิตภัณฑ์จากไขปอบ้านดอกเป็น มากกว่า 6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.6 และมีรายได้นอกภาคเกษตรอื่น ๆ มากกว่า 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 74.3 ตำแหน่งในกลุ่ม คือ สมาชิกกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 92.9

2. การบริหารจัดการกลุ่ม พบว่า คณะกรรมการกลุ่มและสมาชิกกลุ่มมีความคิดเห็น ด้านการดำเนินงาน ด้านการผลิต ด้านการตลาด และด้านเงินทุน ในระดับมาก

3. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของกลุ่ม พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จในระดับมาก ได้แก่ ด้านคณะกรรมการกลุ่ม ด้านสมาชิกกลุ่ม ด้านการจัดการกลุ่ม ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก ด้านผลิตภัณฑ์ ส่วนด้านเครือข่าย อยู่ในระดับปานกลาง และด้านระบบข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับน้อย

4. การพัฒนากลุ่มในฐานะเป็นวิสาหกิจชุมชน พบว่า ความคิดเห็นด้านการพัฒนาคณะกรรมการกลุ่ม และด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการพัฒนาสมาชิกกลุ่ม และด้านเครือข่ายอยู่ในระดับมาก

5. ความสัมพันธ์ของการบริหารจัดการกลุ่ม และปัจจัยแห่งความสำเร็จของกลุ่ม กับการพัฒนากลุ่มในฐานะเป็นวิสาหกิจชุมชน พบว่า การบริหารจัดการกลุ่ม ด้านการผลิต และด้านเงินทุน มีความสัมพันธ์กับการพัฒนากลุ่มในฐานะเป็นวิสาหกิจชุมชน ส่วนปัจจัยแห่งความสำเร็จของกลุ่ม ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม และการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก มีความสัมพันธ์กับการพัฒนากลุ่มในฐานะเป็นวิสาหกิจชุมชน

The objectives of this research were: 1) to study the development of Ban Tokpan Jute Fiber Production Career Group as an example of community that could increase efficiency of group operation, 2) to evaluate the management of Ban Tokpan Jute Fiber Production Career Group as a community enterprise, and 3) to assess relationships of many management variables, that led to success and development of Ban Tokpan Jute Fiber Production Career Group. This study employed both qualitative and quantitative methods to obtain and analyze data. The analysis of this study was carried out by using percentage for description and Chi-square for testing the relationship of 2 factors. Seventy numbers of group committees and group members were interviewed.

The results of this study showed that;

1) Most members of the administrative committee and most members of the group were female (97.1%). The average age for the group as a whole was 45.7 years. Most were married (80%), finished not higher than primary school (88.5%), and engaged in rice farming (84.3%) as primary occupation and other gainful employment (44.2%) as secondary occupation. The average household size was 4 to 6 persons, of those 1 to 3 persons were in the labor force. About 95.7 percent of those who were in the labor force earned less than 10,000 Baht from agricultural related activities and 91.4 percent earned more than 30,000 Bath from other types of employment outside of agriculture. About 38.6 percent of the members of the group received more than 6,000 Baht from Ban Tokpan Jute Fiber Production Career Group. About 74.3 percent

or the members had a supplemental income of more than 30,000 Baht from other sources. About 92.9 percent of the interviewees of this study were just ordinary members of the group.

2) Most of the administrative committee members and other members of the group had a positive view of the ways in which Ban Tokpan Jute Fiber Production Career Group handled production, marketing, and financial management.

3) Factors related to the characteristics of administrative members, members of the group, group management, participation in activities of the members, learning and development of members, the extent of support from various organizations, and quality of products had a strong impact on the likelihood of success of the community enterprise. In comparison, networking had a moderate impact, whereas information system had a weak effect on the magnitude of success.

4) In terms of community enterprises development, all members were strongly in favor of an action plan for improving the management capability of the management committee and the products of the group. In addition, there was a high level of support of development plan for members and for network building among the members.

5) In the analyses of relationships among group management, successful factors and community enterprise development, some degrees of association were detected. More specifically, it was found that good products and financial management were more likely to lead to success in its own supports from various organizations, both of which were successful factors, showed a strong relationship with the likelihood of achieving the status of being a successful community enterprise.